

NOVA DOPA

Ljubljana
Licejska knjižnica

Stane letno 84 Din, mesečno 7 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglaš se računajo po tarifu. Pri večkratnem oglašanju popust.
Posamezna številka 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništv.: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Upravištv.: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 10.666.

Žalno zborovanje

za padlimi borci za idejo narodnega edinstva se vrši danes v sredo 4. junija ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma.

K tej manifestaciji se vabi vse narodno občinstvo.

ORJUNA CELJE.

Za znižanje obrestne mere.

Vprašanje posojilnih obrestí se ventilira združni čas od vseh krogov prebivalstva, predvsem od industrije, trgovine in obrti, pa tudi od kmetijstva ter se slišijo venomer pritožbe, da sedajšnja naravnost odušna posojilna obrestna mera, ki začinja pri starih, najsolidnejših zavodih pri 18—20%, medtem ko dosega pri drugih celo 40 odstotkov, ubija vsako podjetnost in produktivnost ali jo vsaj do skrajnosti otežkočuje.

O vzrokih pretirane obrestne mere se je že veliko pisalo in govorilo. Upravičuje se jo v splošnem največ kot posledico padca valute in s pomanjkanjem denarja. — Preiskovanje vzrokov pustimo ob strani in računajmo samo z dejstvom visoke obrestne mere, ki danes faktično obstoja, in kakšna sredstva bi bilo podvzeti, da bi se ta vso narodno gospodarstvo ogrožajoča nevarnost odstranila. Da bi država v to vprašanje odločilno posegla, je malo verjetno, ker obrestna mera se ravna končno po ponudbi in vpraševanju ter po likvidnosti gotovega denarja in proti tem naravnim gospodarskim principom bi državna nasilna sredstva, kakor zakon proti navijanju cen ali odušni zakon ne imela velikega uspeha. Vkljub temu moramo iz praktičnega stališča povdarjati, da obrestne mere okrog 30% niso več obični dogodki, temveč izrodki, ki predstavljajo že skrajno nezdrave gospodarske razmere: — In kakor je treba popraviti jez, če ga podre povodnj, ako hočemo ohraniti mlinu še nadalje gonilno silo, ravnotako moramo priskočiti k regulaciji iz normalnega tira vržene obrestne mere, ako zavzema ista že kvarne dimenzije. To delo prepustiti denarnemu trgu samemu in vsako topogledno vladno akcijo odklanjati, bi ne bilo stvari sami v korist. — Država mora pritiskati predvsem na spremembo kreditne politike Narodne banke. Dosedanja tozadevna praksa je direktno škandalozna. Ona naravnost podpira navijanje cen in pospešuje draginjo v državi. Narodna banka siplje najraje raznim dvomljivim denarnim zavodom na menice njih dolžnikov sto- in stotiljske kredite po 6%, medtem ko oddajajo kreditni zavodi ta denar svojim komitentom z najmanj 30% dobička. Ali je tega treba? Ali ne bi Narodna banka lahko dobrim industrijem, obrtnikom in trgovcem direktno kreditirala, brez oduškega posredovanja gotovih bank, kojih žiri so večkrat zelo dvomljivi, kot se je to izkazalo pri nekaterih denarnih zavodih. Pa tudi če že mora Narodna banka kreditirati le preko druge banke, potem se naj slednji vsaj predpiše za služek, kakoršnega sme za svoje posredovanje zahtevati. 30% je vsekakor preveč. Mislimo, da se bodo pri maksimalnem 6-odstotnem dobičku denar-

Preiskava o trboveljskih dogodkih

Vilder prispel v Ljubljano. — Nove aretacije komunistov — Najstrebja preiskava vlade. — Veliko zanimanje v Beogradu. — Kaj pravi opozicija?

Ljubljana, 4. junija. Danes dopoldne je prispel z beograjskim brzovlakom v Ljubljano državni podtajnik notranjega ministrstva, g. Večeslav Vilder. Po nalogu ministrskega sveta potuje Vilder danes popoldne v Trbovlje, da tam na lieu mesta prouči, kako je bil izvršen napad komunistov na jugoslovenske nacionaliste in da tudi sam osebno vodi preiskavo. Pri pokrajinski oblasti se je še tekom dopoldneva točno informiral o razvoju dogodkov po komunističnem atentatu kakor tudi o uspehu dosedanje preiskave.

Po poročilih iz Trbovelj je bilo danes zjutraj aretiranih še nadaljnjih 15

komunističnih rudarjev, ki so jih nato zaslisevali. Rezultat tega zasliševanja še ni znan.

Vlada v Beogradu je odločena voditi najstrožjo preiskavo in vse direktne kakor tudi indirektno povzročitelje atentata strogo kaznovati v smislu zakona o zaščiti države.

Po poročilih iz Beograda vlada za nadaljnji potek preiskave v Trbovljah največje zanimanje.

Opozicijsko časopisje, predvsem Davidovičeva »Pravda«, je stopilo povsem na stran komunistov in očita jugoslovenskim nacionalistom, da so oni izzvali napad (!).

Seja vlade

Beograd, 4. junija. Ministrski svet je na svoji sinočnji seji razpravljaval o novem položaju v Franciji. Sklenilo se je, da se z ozirom na nejasni položaj v Franciji poset kralja in kraljice v Pa-

rizu odgodi na nedoločen čas. Glede Albanije, v kateri divja državljanska vojna, je sklenjeno, da se naše ondotne meje primerno zavarujejo.

Katastrofalna nevihta na Goriškem in Vipavskem

Trst, 4. junija. Po poročilih iz Goriškega je divjala večeraj zjutraj nad vsem ozemljem velikanska nevihta, ki je povzročila katastrofalno škodo na vinogradih in sadnem drevju. Ob 3. uri zjutraj je pričela padati debela suha toča, ki je uničila polja in vinograde

oi Ajdovščine tja do Furlanije. Silno so trpele črešnje. Vse cvetje in sadje je razbito in potočeno. Škoda je ogromna, ker so bile zlasti črešnje eden glavnih izvoznih predmetov oškodovanega prebivalstva.

Sestava francoske vlade

Pred odstopom Milleranda.

Pariz, 4. junija. Jutri, v četrtek se sestavi nova francoska vlada. Pričakuje se, da bo takoj nato odstopil predsednik republike Millerand. Ker se mora po ustavi vršiti volitev novega predsednika republike v teku 48 ur, je

pričakovati, da bo do nedeje ali ponedeljka vprašanje nove zasedbe rešeno. Najresnejša kandidata za predsedniško mesto republike sta, Painleve in Dumergue.

Odhod italijanske kraljevske dvojice v Španijo

Rim, 4. junija. Danes ob pol 10. uri dopoldne sta odpotovala ital. kralj in kraljica s prestolonaslednikom Humbertom in številnim spremstvom v Spezzijo, odkoder se odpeljeta na ita-

lijanski vojni ladji v Španijo, kjer posetita v Madridu španskega kralja Alfonza. Vojno ladjo spremljata 2 vojni križarki in 6 torpedovk.

Državni udar v Rumuniji

London, 4. junija. Central News javljajo iz Bukarešte, da je prispel nacionalistični general Avarescu s

50.000 kmeti v mesto, da vrže Brati-anujevo vlado, kateri očita nezmožnost in korupcijo.

Zdravstveno stanje dr. Seipla

Dunaj, 4. junija. Državni kancelar dr. Seipel je noč dobro prespal. Njegovo stanje je zadovoljivo. Tempe-

ratura: 37,3, utrip srca: 100, dihanje: 28. Njegovo subjektivno in objektivno stanje je zelo povoljno.

ni zavodi še vedno radi posluževali kreditov Narodne banke. Posojiloje-maleu bi pa prišel s tem bančni kredit za okroglo 24% ceneje. Tako bi obrestno mero počasi znižali in morebiti tudi draginjo oblačili. Seveda bi morala Narodna banka take svoje kredite strogo kontrolirati, in zavod, ki bi prekorlačil predpisano obrestno razliko, bi se naj kaznovalo s takojšnjim odvzajem kredita. Ako država pri Narodni banki to doseže, in to je v njeni moči, potem je že precej storila za reguliranje in omiljenje obrestne mere.

Na strani denarnih zavodov pa

mora obstojati nekaj čuta za takozvano trgovsko moralo, ne pa, da izrabljajo dolžnika v stiski do nezvesti. S tem se sami sebe ubijajo, kajti če bo propadla industrija, obrt in trgovina, potem bodo šle z njimi tudi banke. Zakaj torej tolika požrešnost, saj hočemo dolgo med seboj živeti? Slučajno smo primerjali bilanci Ljubljanske kreditne banke in Hrv. eskomptne banke v Zagrebu za l. 1923. Za vloge ste izdali obe skoro enak znesek po okroglo 20 milijonov dinarjev. Medtem ko je sprejela na posojilnih obrestih Ljubljanska kreditna banka 30 milj. dinarjev, je ka-

sirala navedena Eskomptna 40 milj. dinarjev. Slednja je morala računati torej veliko višje obresti kot prva, da je zamogla iztisniti od dolžnikov celih 10 milj. dinarjev več kot Kreditna. Vkljub temu je izplačala Ljubljanska kreditna banka za pretečeno leto povoljno dividendno in njene delnice stoje na borzi visoko. Iz tega sledi, da se da brez odiranja tudi lepo zaslužiti.

Visoke obrestne mere in pomanjkanja denarja so mnogo krivi tudi vložniki. Tisti, ki hčitirajo svoje prihranke kakor žid svojo kramo in tisti, ki zadržujejo gotovino doma brez haska kot mrtve kapitalije. Polomi nekaj zagrebških in beograjskih firm so strast in pohlep po visokih obrestih menda nekaj ohladili. Visoka obrestna mera ni vedno vse, to si naj vložniki zapomnijo, veliko važnejša je boniteta zavoda, kojemu se denar zaupa. Vložniki pri solidnih bankah sicer slabše jedo, ali zato bolje spijo, medtem ko je pri slabejših in spekulativnih zavodih ravno narobe: veliko hrane — vsaj trenutno — a slabo spanje. Previden vlagatelj bo dal prednost prvemu! Pretirane obresti pomenijo navadno ogroženost kapitala. — Sicer pa iščejo vložki po tolikih razočaranjih zopet pot do naravnih center — to so dobro fundirane, vestno vodene in zaupanja vredne stare banke, hranilnice in posojilnice.

Sicer pa mislimo, da bi bil sedaj, ko se je dinar mednarodno kolikor-toliko stabiliziral, čas tudi za notranjo gospodarsko konsolidacijo. Tu mislimo predvsem tudi na pocenjenje kredita. Topogledno prednjači Jugoslavija menda celi Evropi, ako izvzamemo Nemčijo, kjer vladajo izjemne razmere. Celó Avstrija ima nižjo obrestno mero, zato sili že njen kapital na naš trg.

Ako se vsi poklicani faktorji, t. j. vlada, denarni zavodi in prebivalstvo strnejo, potem mora uspeti, da se sedanje nezdrave denarne razmere zboljšajo in da se približamo zopet prilično predvojnim obrestnim meram, kar bo celokupnemu narodnemu gospodarstvu le v korist.

Politične vesti.

SEJA VLADE se je vršila v torek zvečer. Vojni minister je poročal o vojaških zadevah in zavarovanju meje proti Albaniji, nakar so bila prečitana poročila o trboveljskih dogodkih. Pred zaključkom se je došlo poročilo, da se je pogreb Orjunašev v Ljubljani izvršil brez incidentov. Ministrski svet je sklenil, da odpotuje državni podtajnik Večeslav Vilder takoj v Trbovlje in Ljubljano in osebno izvrši preiskavo. Po poročilu prometnega ministra Svetislava Popovića se je odobrila razvrstitev železničarjev, tako da bodo dobivali po 1. juniju plače po novem zakonu.

TRBOVELJSKI DOGODKI so izzvali v Beogradu veliko vznemirjenje občinstva in obsojanje komunističnega zločinca. Splošno se zahteva energična akcija proti komunistom. Odgovornost za trboveljske dogodke se pripisuje tudi klerikalcem, ki so podpirali komunizem v Sloveniji.

NEMŠKA Vlada SESTAVLJENA. Državni predsednik je potrdil dr. Marxa kot državnega kancelarja in na njegov predlog tudi vse dosedanje drž. ministre. Nacionalisti so stopili v ostro opozicijo; vendar pa se pričakuje, da ne bodo ovirali zakonov, ki bodo sestavljeni na podlagi poročila strokovnjakov.

Neumrlima br. Šlajpahu, Žnideršiču i Boltavzarju.

Podmuklo tane izroda jadrnih,
Koji za novac prodaše lice,
Otrže nama
Mile živote.

Prestaše biti junačka sreća
I klonuše desnice jake.
Al duše Vaše
Sa nama živu.

Nijemi smo, sreća nam krvave.
Tek jednu imamo želju,
Da osvetimo
Vaš sveti spomen.

Vječna Vam slava, heroji dični,
Koji ste u borbi za prava sveta
Ubrali lovore vjerne
Na slavu ruda!

Mestni odbor Orjune v Celju.

Zadnja pot narodnih idealistov.

Vestibul Narodnega doma v Ljubljani, v katerem so bila razporejena trupla padlih nacionalnih junakov Šlajpaha, Žnideršiča in Boltavzarja, je bil zadnje dni naravnost oblegan od tisočev in tisočev ljudstva iz vse Slovenije. Avla se je polagoma izpremenila v pravi cvetlični raj. Prez števila je bilo vencev: okrog 100, med njimi tudi lep venec celjske Orjune.

Pogreb, ki se je vršil v torek, 3. t. m. pop., se je udeležila velikanska množica ljudstva, kakor je od pogreba septembarskih žrtev 1908 ne pomnijo. Udeležile so se ga brezštevne orjunaške in sokolske čete s prapori, vojaštvo, narodno ženstvo in vsa napredna narodna in kulturna društva ter zastopniki drž. oblasti, občin, korporacij i. t. d. Pred Narodnim domom je spregovoril pisatelj Vladimir Levstik. Njegov krasni pesniški govor je pretresel občinstvo do kosti. Po žalostinki, ki so jo zapeli združeni pevski zbori, se je pričel sprevod pomikati proti pokopališču sv. Krištofa. Spreveda se je udeležilo okrog 30.000 ljudi, ki so s tem javno in odločno manifestirali za vzvišeno idejo narodnega edinstva. Na

grobu je po salvi vojaške čete zopet zapel pevski zbor, nakar je izpregovoril oblastni predsednik Orjune inž. F. Kranjec, ki se je v plamtečem, globokem govoru poslovlil od svojih padlih bratskih tovarišev. Nato je spregovoril veliki čelnik Ilija Trifunović — Birčanin, ki je prisegel osvetu za padle žrtve. V imenu Sokoistva je izpregovoril sokolski starosta Eng. Gangl, ki se je s svetinimi sokolskimi besedami poslovlil od velikih žrtev trboveljske nedelje. Po govoru dobrovoljca dr. Turka in zastopnika akademikov ljubljanske univerze je spregovoril zagrebški oblastni čelnik Borislav Angjelinović besede osvete in nato ukazal akcijskim četam: Mirno! Pozdrav na desno! Orjunaški in sokolski prapori so se zgrnili nad krstami in akcijska četa je izkazala svojim padlim bratom zadnji pozdrav. Trizor je bil nepopisen. Vse je ihtelo, ko so krste legale v grob. Naš narod je pokazal, da zna ceniti sveti idealizem naših nacionalnih junakov. Bodočnost nam bo dala osvetu nad vsemi onimi, ki jim je velika ideja našega popolnega edinstva in nacionalnega prerodenja tuja!

Dnevne vesti.

BANKOVCI PO 10 DINARJEV, takozvani »kovači«, ostanejo samo še do 10. tm. v veljavi. Do omenjenega roka jih še zamenjava Narodna banka v Beogradu v polni vrednosti. Vsak, kdor še ima »kovače«, naj jih takoj pošlje Narodni banki SHS v Beograd v zapечатem pismu z označbo naslova in s prošnjo, da se mu te novčanice zamenjajo in dološijo potom podružnice Narodne banke. Po 10. juniju izgube ti bankovci svojo vrednost.

PRIVATNE POŠTE V SLOVENIJI PODRŽAVLJENE S sklepom ministrstva pošte in brzojava se podržavijo neerarne pošte v Rogaski Slatini, Slovenski Bistrici, Ljutomeru, Murski Soboti, Dolnji Lendavi, Slovenjgradcu, Brežicah, Krškem, Škofji Loki, Kočevju in Trzinu.

NOVI ZEMLJEVIDI ZA NAŠE SOLE. Ministrstvo prosvete je naročilo nove zemljevide kraljevine SHS za vse osnovne šole v prečanskih krajih. Ti zemljevidi bodo zamenjani z avstrijskimi in madžarskimi, ki so bili doslej v rabi.

OPOMIN. Pri pregledu naših knjig smo našli še nad 200 prejemnikov naših koledarjev, ki iste še niso plačali po priloženi položnici. Prosimo nujno, da to radevolje in čimprej store, da ne bo s posameznimi opomini preveč stroškov. Vedi vsakdo, da koledarjev »Mi slepi« za leto 1924, ki nas stanejo težke

Šolska razstava.

Ob zaključku šolskega leta sta priredili meščanski šoli v Celju v svojih prostorih razstavo risb. Razstava je bila pristopna občinstvu za dva dni brezplačno. Kdorkoli je posetil to razstavo, se je težko ločil od okusno okinčanih prostorov, kjer je bilo razstavljenega toliko lepega in poučnega. Natančno bi mogel opisati to razstavo le strokovnjak, ki bi rabil za nepristransko, temeljito kritiko precej časa in dosti prostora. Ker nam takšna ocena ni pri rokah, prinašamo popis razstave kakoršnega so si ustvarili vobče obiskovalci.

Risb je bilo malih in velikih natrpano po hodnikih in risalnicah. Velikost risb se je gihala od 1 dm² do približno 16 m². Pregledati v tem času vse risbe, je bilo skoro nemogoče.

Prostoročno risanje se je negovalo največ po naravi in sicer s svinčni-

kom, ogljem, kredo, barveniki, pastljom, z akvarelnimi in deloma oljnatimi barvami najraznovrstnejših boj. Videti je bilo raznega sadja, steklenic, vaz, stoječih in prevrženih stolov in miz, košar in košaric, raznovrstnih cvetov in listov, grmičkov in dreves, kolib in bajt, idilično ležečih hiš, modernih vil, gospodarskih poslopij, dvorcev, mostov, ulic, raznih znanih in neznanih pokrajin ob raznih letnih časih itd. Manjkalo ni v finih linijah izpeljanih risb iz somatologije, glav, oprsij itd. Občudovali smo skupino lažakov z bolestinami potezami v obrazih nesrečnega očeta in sinov. Kompozicija barv je najraznovrstnejša. Na eni strani se nam je doždevalo kakor da bi bile barve dahnjene na papir, na drugi strani so zopet žarele z vso intenzivnostjo svojega efekta. Luč in senca različnobarvna v pravih nijansah in na pravem mestu sta podala predmetom materijo in življenje, to je ono živ-

Celjske novice.

KRAJ. ORGANIZACIJA JDS V CELJU ima danes, v sredo, 4. junija ob 9. uri zvečer važno sejo v rudeči sobi Narodnega doma. Seja se vrši šele ob devetih, ker je ob osmih zvečer žalna manifestacija v počaščenje spomina za nacionalno idejo padlih borcev. Pozivamo vse naše članstvo, da se žalne manifestacije v veliki dvorani Narodnega doma polnoštevilno udeležijo! — Odbor JDS.

OBRTNIŠKI SESTANEK se vrši v četrtek, 5. junija ob 8. uri zvečer v Narodnem domu v Celju. Poroča gosp. Rebek o gospodarskem kongresu v Skoplju in o utisih svojega potovanja po Macedoniji. Vabljeni so tudi vsi izvenobrtniški krogi.

GLEDALIŠKI VEČER V CELJU. Uprava Mestnega gledališča v Celju pripravlja ob zaključku letošnje sezone gledališki večer s prav pestrim in velezanimivim sporedom v veliki dvorani Narodnega doma. Sodelujejo člani Udruženja gledaliških igralcev iz Ljubljane in najboljše domače moči. Večer bo imel umetniško-zabaven in družaben značaj pri pogrnenih mizah. Čisti dobiček gre za kritje deficita, ki ga izkazuje naša gledališka sezona in ki je tolik, da resno ogroža nadaljnji obstoj Celjskega gledališča. Opozorjamo na ta večer že danes vso celjsko publiko, ki zna ceniti delo in žrtve naših igralcev, ki ljubi naše narodno gledališče in ki ne bo dopustilo, da zamre idealno kulturno delo našega slovenskega hrama umetnosti v Celju. Gledališče je Celju v tekoči sezoni mnogo lepega nudilo, gledališka uprava pričakuje, da se Celje z razumevanjem odzove klicu gledališke uprave in prisloži na pomoč, dokler še ni prepozno. — Gledališki večer se vrši v soboto, 14. junija v veliki dvorani Narodnega doma.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE. Zadnji ponedeljek, dne 2. tm. je predaval g. bančni uradnik Sadar o zrakoplovstvu. Podal je najprej kratek oris zgodovinskega razvoja aeronautike, potem pa je v poljudni obliki s pomočjo risbo na tabli in fotografskih slik raztolmačil konstrukcijo in funkcioniranje modernih avionov. Omenil je nato glavne nemške, francoske, angleške in italijanske aeroplanske tipe, primerjal našo bojno zračno flotilo z italijansko, opozoril poslušalce, da v Združenih Državah S. A. uporabljajo avione že skoro v isti meri kakor pri nas bicikle. K temu treba pripomniti, da obstoji na Angleškem na srednjih šolah že čez 200 avijatskih klubov, katerim je namen, med šolsko mladino odgajati za bodocnostne dobre avijatske inženirje in dobre zračne pilote. — In pri nas? — **OBČNI ZBOR** se bo letos zaradi izvanrednih razmer na celjskih šolah že 12. tm. obdrževal, in sicer v mesčanski šoli ob 20. uri. Dnevni red: 1. poročilo blagajničarke, tajnice in revizorjev računov; 2. volitev novega odbora; 3. slučajnosti. — Odbor.

POGREB RAVNATELJA IVANA BELLETA se je vršil v torek, op. 1 dne iz St. Jurja preko Celja v Žalec. Truplo so položili na mrtvaški oder v kmetijski šoli v St. Jurju, kjer so imeli Sokoli častno stražo. Pred sprevedom je

govoril neki gojence Kmetijske šole, pevci pa so zapeli žalostinko. Pogreba se je udeležilo številno občinstvo iz Celja in Maribora in številni zastopniki oblasti: za kmetijski oddelek v Ljubljani gg. Sancin in Rohrman, ravnatelj mariborske vinorejske šole gospod Žmave, vinarski nadzornik g. Puklavce, preds. upravnega sodišča za Slovenijo g. Vertačnik, preds. celj. okrož. sodišča dr. Kotnik, ravnatelj celj. realne gimnazije g. Jeršinovič in drugi. Na križišču v St. Jurju so govorili gg. Drofenik, Podgoršek, inspektor Zidanšek in učitelj Levstik. Nato so dvignili truplo na voz in ga prepeljali v Žalec, kjer so položili pokojnika k zadnjemu počitku.

STARO VOJAŠKO BOLNICO na Vrazovem trgu v Celju, ki je bila že v pravo sramoto našega mesta in je že razpadala, so začeli končno vendarle podirati. Bil je že skrajni čas, da se je vojni erar enkrat za to odločil.

KOLESARJENJE PO HODNIKI. V okolici Celja se opaža povsod grda razvada, da uporabljajo kolesarji in motociklisti prav mirno in nemoteno cestne hodnike za svoje vožnje. Nekateri se niti ne zdi vredno dati signal. Varnostno oblasti opozarjamo, da strogo pazi na te nedostatke in že v interesu osebne varnosti eksemplarično kaznuje številne kršitelje cestnega reda.

TRBOVELJSKI KOMUNISTI V CELJU. V ponedeljek in torek so prepeljali večje število osumljenih trboveljskih komunistov v preiskovalni zapor celjskega okrožnega sodišča. Ko je prispelo v ponedeljek z vlakom ob tričetrt na 9. uro zvečer prvih deset komunistov z močnim orožniškim spremstvom, jih je čakala pred celjskim kolodvorom velikanska množica ljudstva. Slišali so se številni ogorčeni klici in policija je komaj preprečila težke incidente. Tudi Celje se je v znak žalosti za padlimi nacionalisti odelo v črnilo. Splošno se pojavlja zahteva, da bi pokazala vlada brezdomovinskim komunističnim rušiteljem reda in miru v državi svojo jekleno pest. Žalovanje za padlimi nacionalnimi žrtvami in ogorčenje nad komunističnim zločinstvom je splošno.

ZOPET BEG IZ ZAPOROV. Naše zadnje poročilo o pobuni v celjski jetnišnici popravljamo v toliko, da se je posrečilo v nedeljo ujeti begunca Cirila Koprivca (ne Košanca), ki ga je prijel za Kresijo s pomočjo dveh gospodov g. Majerič, pri čemur mu je Koprive prizadel rane na levi roki, medtem ko je Košanc pobegnil in se skriva po Košnici blizu Celja. Po mestu so se razširile še nepotrjene vesti, da je Košanc oropal dve letoviščarski koči. Sumi se, da vlada med kaznjenci nek dogovor, kar se utemeljuje s tem, da se zadržuje Košanc blizu mesta in name-rava bajé oprostiti še kakega drugega tovariša. Košanc je vdrl v Rakuschevo lovsko kočjo pod Humom. Orožniki, ki so ga zasledovali, so otvorili nanj ogenj. Poroča se, da je bil pri tem en orožnik ranjen in da je tudi Košanc dobil strel. Dosedaj se ga še ni posrečilo vjeti. — Medtem sta pa v torek, 3. junija zjutraj pobegnili zopet dva nevarna vlomilca, neki Hajnshek, ki je bil obsojen radi tatvine v trgovini Be-

ter zopet ožgo. V oddelku dekliške meščanske šole pa se ornamentika praktično uporablja na robcih, preprogah, blazinah itd. s sukancem, volno in svilo.

Deška meščanska šola se je vadila tudi v modeliranju. Razstavljeno je bilo več modelov v glini in vosku in sicer razne vaze, rastlinski motivi, kapiteli in oprsja v naravni velikosti. Mnogo teh je bilo vlitih v mavce v negativnih in pozitivnih odtisih, kalupih.

Razvrstitev je bila okusno opredeljena, tako da je imela vsaka stena, vsak rob in vsak kotiček ono sliko in oni okrasek, ki je bil kakor nalašč prirejen le za ta prostor in nikamor drugam.

Pozrtvovalnemu učitelstvu obeh meščanskih šol moramo biti hvaležni za njih vztrajni trud in delo, mladini pa čestitamo ob krasnih uspehih, katere smo občudovali ob letošnji šolsko-umetniški razstavi.

ranje v Rogaški Slatini, in neki Lužar, ki je imel prestatni večmesečni zapor. Begunca sta ponoči z železom dvignila pod. Medtem so spodaj privedli radi trboveljskih dogodkov osumljene komunistične rudarje. Šunder novodošli sta begunca izrabila in si medtem izkopala luknjo, skozi katero sta zlezla v spodnjo, slučajno prazno celico. Tudi ta dva sta vdrla v pazniško sobo, a nista našla v njej ničesar pripravnega. Lužarja so kmalu nato dobili. Hajnshek pa je pobegnil proti Rogaški Slatini, kjer ima ljubico. Pričakuje se, da ga bojo vsak čas ujeli. Glavni vzrok, da je tem kaznjencem beg uspel, leži v tem, da so jetniški prostori starega okrožnega sodišča že v zelo slabem stanju in za ječe povsem neprimerni.

GLASBENA MATICA V CELJU priredi 11. in 12. tm. 2 javni produkciji gojencev. Pri I. produkciji nastopijo gojenci nižje stopnje (gosli in glasovir), pri II. pa gojenci srednje in višje stopnje. Spored in podrobnosti se objavijo še naknadno potom časopisja in lepakov.

PLAVALIŠČE »DIANA« na Bregu pri Celju je od 1. tm. *otvorjeno*. Cene za dijaštvo so znižane. »Diana« je plavališče, ki ga enakega tudi večja mesta pogrešajo, in nudi ljubiteljem zdravega plavalnega športa priliko, da ga vsestransko gojijo. Za neplavače je z vrhvo oddeljen prostor, ki ga ne smejo prestopiti. Opozorjamo občinstvo, da kot v prejšnjih letih tudi letos kopalnice mnogobrojno poseča.

POMOČNIŠKI ZBOR PRI GREMIJU TRGOVCEV V CELJU ima svoj redni letni občni zbor v sredo, 4. tm. ob 19. uri v prostorih hotela Balkan. Za vsakega trgovskega nastavljenca je udeležba dolžnost.

NADALJNJI SLEČAJI ZA POROTNO ZASEDANJE. 5. junija: Štefanija Kukovič in Terezija Žumer (požig), Joahim Gorobinka (uboj) in Al. Lebar (posilstvo). 6. junija: Ivan Primožič (tatvina). 7. junija: Jos. Podobnik in Franc Flajs (poneverba). Franc Gingler, Ernest Hladin in Alojz Velikonja (poneverba). 10. junija: Konrad Medvešek (javno nasilstvo).

V POČASČENJE SPOMINA PADLIH BRATOV so darovali »Celjski Orjuni«: neimenovani 100 Din, po 10 dinarjev: gg. Tripalo in Čop, g. Zabkar 30 Din, g. Zupančič 20 Din, gosp. Misja 15 Din, g. M. Šariha 10 Din, gospa Perc 20 Din; skupaj: 215 Din. Hvala in v posnemanje!

HIŠNE TABLICE. (Razglas.) Na mnogih poslopih so hišne tablice močno zaprašene, nekatere pa celo pokrite z debelo plastjo barve, s katero se je prenovilo pročelje. Lastniki in posestniki objektov odnosno njihovi zastopniki se opozarjajo na določila §§ 3. in 8. zakona z dne 29. marca 1869, drž. zak. št. 67., glasom katerih je dolžnost hišnega lastnika odnosno njegovega zastopnika vzdrževati hišne tablice v čitljivem in neoporečnem stanju. Proti hišnim lastnikom odnosno njihovim zastopnikom, ki bi zgoraj navedeno zakonito dolžnost zanemarjali, bo postopal podpisani mestni magistrat po min. naredbi z dne 30. sept. 1857, drž. zak. št. 198, ki predvideva denarne globe od 10 do 100 Din oziroma zapor od 6 ur do 14 dni. — Mestni magistrat celjski, dne 25. maja 1924. — Župan: dr. Hrašovec s. r.

RAZPIS SLUŽBE. (Razglas.) Podpisani mestni magistrat razpisuje službo pobiraleca občinske cestne naklade. Prošnje za podelitev te službe je vložiti pri podpisaneu uradu najkasneje do 10. tm. priložiti jim je: a) domovnico; b) uradno zdravniško spričevalo; c) uradno spričevalo; d) rojstni list; e) ev. dekrete odnosno spričevala o dosedanjem službovanju. Plača po dogovoru. Prednost imajo prosilci, ki so v državni ali občinski ali v kaki drugi službi opravljali sličen posel. Potrebna pojasnila dobe prosilci ob navadnih uradnih urah pri uradnem predstojniku mestnega magistrata. — Župan: dr. Hrašovec s. r.

PREDNAZNAJLO. Kot vsako leto priredi društvo nižjih poštih in brzojavnih uslužbencev v Celju svojo veliko javno **TOMBOLO** dne 3. avgusta t. l. na Dečkovem trgu pred Narodnim domom v Celju.

KINO GARDIA. Petek 6., sobota 7. in nedelja 8. junija: »Enkrat doživi to vsaka žena« ali »Razočaranje«.

Gledališče.

Repertoar:

V petek, 6. junija ob 20. uri: »Pri treh mladenkah«. Izven.

I.

»Tri mladenke« zadnjič v sezoni. V petek 6. junija se uprizori priljubljena opereta »Pri treh mladenkah«. Ker je uprizoritev operete zvezana z velikimi stroški, se ista ne bo več ponavljala in se to pet uprizori zadnjič. Vstopnice se že dobijo v predprodaji.

II.

Kot prihodnja in zadnja noviteta v tekoči sezoni se pripravlja »Madame Mongodin«, francoska veseloigra v 3 dejanjih.

Celjska porota.

Celje, 2. junija.

UBOJ.

14. februarja t. l. se je vračala večja družba, ki se je bila pripeljala iz sejma v Žalcu, preko Velenja po cesti v Št. Ilj. Zvenaj trga je ležal za neko ograjo pred hišo 20-letni rudar iz Velenja, Avgust Zdovec, poleg njega pa je stala neka ženska. Ko so že bili mimo, so slišali za seboj Zdovec kleti s »poroka madona«. Ko je nato eden izmed družbe glasno pripomnil, da težko sliši take kletve, je skočil Zdovec pokonci, se zagnal s kolom, ki je bil naslonjen ob hiši, za družbo in udaril Mihaela Verdava s tako silo po glavi, da je ta prihodnjega dne vsled otrpnjenja možganov umrl.

Porotnemu sodišču je predsedoval dvorni svetnik dr. Ketnik; votanta: dr. Lenart in dr. Krančič; drž. pravdnik: dr. Rus; zagovornik dr. Rakun.

Obtoženec Zdovec se zagovarja, češ da je bil popolnoma pijan in da mu je postalo slabo, vsled česar ga je hotela mati spraviti v hišo. Družba ga je baje ozmerjala in izzivala, radi česar jo je on nato napadel.

Glavno vprašanje uboja so potrdili porotniki z 8 proti 4 glasovom. Ker je Zdovec priznal svojo krivdo, je še nepredkaznovan in da je storil dejanje v pijanosti, je bil v upoštevanju olajšalnih okoliščin obsojen na 2 in pol leta težke ječe.

Celje, 3. junija.

Porotnemu sodišču predseduje dr. Bračič; votanta: dr. Nendl in Stepančič; drž. pravdnik: dr. Rus; zagovornik: dr. Orožen.

OBTOŽENA DETOMORA.

25-letna Marija Razboršek iz Leskoveca nad Laškimi je služila pri posestnici Amaliji Mesarič v Št. Petru pri Št. Rupertu za dekle. Gospodinja jo je pa pozneje odpustila, ker se je govorilo, da ima dekle nedovoljeno razmerje z njenim možem in da je od njega noseča. Razborškova je to odločno zanikala. 12. novembra 1923 je peljala Mesaričeva Razborškovo k zdravniku v Celje, ker se je hotela prepričati o resničnosti govorice. Zdravnik je ugotovil, da je Razborškova že v 8. mesecu nosečnosti. Sredi decembra 1923 je Razborškova porodila v Grabovšah pri Št. Lenartu nezakonskega otroka, o katerem pa ni bilo potem nikakega sledu. Orožnikom je izjavila, da je prišel otrok sicer živ na svet, a da je potem kmalu umrl. Skrila ga je v omaro in čez 3 dni pokopala v vrtu.

Na podlagi zdravniške ugotovitve je otrok med pol ure trajajočim porodom oslabil. Ker ni imel po porodu nobenega negovanja in ker je bila popkova nepodvezana, je lahko otroku nemoteno izstopala kri in povzročila smrt.

Porotniki so prvo glavno vprašanje glede krivde detomora zanikali, potrdili pa vprašanje, ali je obtoženka opustila vse potrebno, kar bi morala za slučaj poroda in ohranitev otrokovega življenja storiti. Obsojena je bila na 2 meseca zapore.

DETMOR.

23-letna Marija Černelč, posestnikova hči iz Globokega pri Brežicah je že 4. maja 1921 povila otroka moškega spola, ki ga je imela s pos. sinom A. P. Otroka pa je 16. junija 1922 umrl na škrlatici. Lani pa je z istim fantom zopet zanosila, a je ta svoj položaj vsem prikrivala. Ko so se začele pojavljati razne govorice in ji je tudi oče svetoval, naj za slučaj poroda pripravi vse

potrebno, mu je odgovorila: »Ali tudi Vi verjamete onim babjim čenčam?« Nosečnost je vsem odločno tajila.

17. aprila t. l. je Černelčeva pomagala svojemu očetu v vinogradu v Cerovcu. Ko se je samca vračala proti domu, jo je po njeni izjavi porod, ki ga je pričakovala šele čez 2 tedna, prehitel. Nekako na sredi pota proti Malem vrhu je porodila dete ženskega spola. Ko se je zbudila iz omedlevice, je pobrala dete, ga zavila v predpasnik in šla z njim proti bližnji 50 m dolgi in 2 do 3 m široki mlaki. Na poti jo je dohitel 14-leten fant, ki je videl, da molita iz predpasnika dve otročki nožici. Šel je dalje in čul nato iz razdalje kakih 100 korakov dvakrat zaporedoma otroški jok.

Orožniku, ki jo je čez nekaj dni zaslislal, je izjavila, da je porodila otroka, a da ga je dala neki ženski, ki je otroka najbrž zakopala v luži. Ko sta nato oba šla na omenjeni kraj, sta po kratkem iskanju našla dete v izkopani jami v vodi z glavo navzdol. Po zdravniški ugotovitvi je bilo dete živo položeno v vodo, ker se je dognalo, da je še v trenutku, predno je umrlo, vdihnilo zrak. Černelčeva je na sodišču priznala, da je sama položila dete v vodo, da pa ne ve, ali je bilo še živo ali že poprej mrtvo. Pri obravnavi je zakrknjena in neprestano iliti.

Porotniki so glavno vprašanje detomora potrdili z 10 proti 2 glasovoma. Černelčeva je bila obsojena na tri leta težke ječe s postom in trdim ležiščem.

POSILSTVO.

Opoldne je stopil pred poroto kmaj 14-letni Vincenc Pratnemer iz Loč pri Konjicah. 20. maja t. l. je v gozdu napadel neko 10-letno deklico in z grožnjo zahteval od nje denar. Ko svojega namena ni dosegel, je odšel. Toda kmalu se je zopet pojavil, napadel deklico in jo vrgel na tla, hoteč jo posiliti. Zagrozil ji je, da jo ubije, če bo kričala. Pohotna nakana se mu ni popolnoma posrečila, ker se je deklica branila. Po preteku petih minut jo je končno izpustil in ji ponudil 10 Din, če bo tiha.

Pratnemer je droben fant, šibke postave. V šoli je bil neubogljiv, bil dvakrat popolnoma pijan od žganja in je v seksualnih stvareh že dobro poučen. Svoje dejanje v polni meri priznava.

Porotniki so glavno vprašanje posilstva potrdili. Upoštevač njegovo mladost in priznanje je senat izvajal izvanredno milost in obsodil mladega Pratnemerja na 1 leto težke ječe s postom in trdim ležiščem.

OKO MU JE IZBIL.

Popoldne se je zagovarjal 28-letni Anton Pšeničnik iz Piršenbrega pri Brežicah radi težke telesne poškodbe. Javno obtožbo je zastopal drž. pr. dr. Likar, zagovarjal pa dr. Hodža.

19. septembra 1923 so fantje in dekleta kožuhali pri Francu Pšeničniku oz. njegovi tašči Tereziji Jagrič. Po dovršenem delu so se podali na pod in pričeli ob zvokih ustne harmonike plesati. Vinjeni Martin Žitnik pa je začel fante izzivati, češ, »kdo je tu najmočnejši?« Pri tem je udaril Vincenca Pšeničnika (bratranca Franca Pšeničnika) za uho. Vincencov brat Anton Pšeničnik, današnji obtoženec je skušal nato miriti, a je Žitnik tudi njega udaril. Končno je napadel tudi njegovega bratranca Franca Pšeničnika in ga udaril s cigaretno dozo po glavi,

da se mu je vtila kri, nakar se je obrnil proti obtožencu Antonu Pšeničniku. Ta pa je potegnil žepni nož in ranil ž njim Žitnika tako, da so mu morali oko odstraniti; njegov brat Vinko pa ga je zabodel v hrbet, za kar je bil že poprej pred brežiškim sodiščem obsojen na 3 mesece težke ječe.

Obravnava proti Antonu Pšeničniku je bila svoječasnno radi zaslišanja prič preložena.

Porotniki so vprašanje hudodelstva težke telesne poškodbe soglasno potrdili. Istotako so potrdili z 10 proti 2 glasovom vprašanje silobrana in zanikali vprašanje prekoračenja silobrana, vsled česar je sodni dvor izrekel nad Antonom Pšeničnikom *oprostitno* razsodbo.

Celje, 4. junija.

POP.

Danes v sredo depoldne sta se imela zagovarjati radi hudodelstva rop dne 15. sept. 1924 v Galiciji pri Krškem rojeni Franc Bevc in 4. julija 1894 v Šibeniku pri Št. Jurju ob j. žel. rojeni Ciril Koprivc, oba delavca brez stalnega bivališča in že predkaznovana. Sodnemu dvoru je predsedoval dr. Premsehak, votanta sta bila dr. Tiller in dr. Božič, obtožnico je zastopal drž. pravdnik dr. Fožar, zagovornika dr. Gvido Šerbec in dr. Skoberne. Obtožena sta večkratnih ropov, tatvine in drugih deliktov. Dne 12. marca 1924 sta v nekem gozdu v bližini Kačobja napadla v družbi še tretjega roparskega tovariša, nekega Šenbergerja, kateri pa jo je najbrže popihal čez mejo, posestnika Valentina Brečka, ga podrli na tla ter mu vzela listino z vsebino 1040 Din. Dne 30. marca 1924 sta v Šibeniku pri Št. Jurju prišla k posestnici Mariji Vrabčič, ki je bila doma z dekle Nežo Škoberne in hlapcem Jurijem Podgorškom. Tam sta pretepla hlapca, gospodinjo pa grozila z vinjekom in gorjačo, če jima ne izroči denarja. Mož Vrabčičeve je odšel z doma ter vzel denar seboj. Iskali so denar po celi hiši, na podstrešju, v kleti in drugod in končno v omari, katero je Koprivc s silo odprl, našli hranilno knjižico, glasečo se na 10 000 kron ter gotovine 2460 kron. To sta odnesla, poleg tega pa še nekaj drugih stvari. Dne 31. marca sta v Gori pri Št. Jurju ukradla posestniku Juriju Svetelšku raznih stvari v vrednosti okrog 1577 kron in istega dne v Breah posestnici Ani Podgoršek žganja v vrednosti 230 Din. V teh dneh, ko sta izvrševala tatvine pa do njih uretacije sta se potopala okrog. Ciril Koprivc je nosil tudi orožje brez orožnega lista. Oba obtožena, že radi tatvin večkrat kaznovana, sta razjavila slab utis. Svojo krivdo sta deloma priznala. Sodni dvor je stavil porotnikom 11 raznih vprašanj, katere so razum dveh, potrdili. Sodni dvor je nato obsodil Franca Bevc na 4 leta, Cirila Koprivca pa na 5 let težke ječe.

Curiška borza v sredo 4. junija.

Zagreb: 6.875

Odgovorni urednik: Rado Pečnik. Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna, Celje.

Stoječa trava

(seno in otava) v izmeri 4 do 5 oralov, se odda. Natančneje: Lopata 49, Celje,

Bizuterijski vajenec in učenka za izdelavo verižic

se sprejmeta pod ugodnimi pogoji v temeljito izobrazbo. Samo oni z dobrimi spričevali naj se javijo pri Zlatarki d. d. Celje.

Telefon šte. 75 in 76

Podružnica

Poštni ček. rač. 10.598

Ljubljanske kreditne banke v Celju

Delniška glavnica in rezerve
Din 60,000.000—

Centrala v Ljubljani

Delniška glavnica in rezerve
Din 60,000.000—

Ustanovljena leta 1900

Podružnice

Brežice, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči računi proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrsne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Otvorja akreditive in izdaja kreditna pisma za tu- in inozemstvo.



Botri, botrce

Čokolado, čokoladne bonbone ter sveže pecivo dobite najceneje v trgovini

R. DEBENJAK

Celje, Kralja Petra cesta 15.

Trboveljski premog

iz rudnikov: Laško, Hrastnik in Trbovlje in trboveljski prima portland cement

dobavi iz tukajšnjega skladišča ali pri celih vagonih od vagona po najnižjih dnevnih cenah

Premog se dostavlja na željo tudi na dom.

ZVEZA SLOVENSKEH TRGOVCEV

Cvenkel, Elsbacher in Ravnikar pri podružnici Ljubljanske kreditne banke v Celju.

25% ceneje

se brižete in strižete od danes naprej v brivnici Koštomaj, Prešernova ul. 19.

Razširjajte „Novo Dobo“!

Proda se po nizki ceni

- 1 koncertni glasovir, 230 cm dolg,
- 1 mlin za žito na ročni pogon,
- 1 moderni čebelnjak in
- 1 kotel iz litega železa.

Nadaljna pojasnila naj se zahtevajo v trgovini Karlovšek na Lavi. 791 3—1



Ja moja ljuba gospa, tako je, kakor sem Vam že večkrat povedal, da kupite najboljše in najcenejše čevlje za dame, gospode in otroke edino v veletrgovini R. STERMECKI, Celje, ker vsakdanje čevlje izdeluje sami po domačih čevljarjih, fine pa dobavlja v velikih množinah iz najboljših tu- in inozemskih tovarn. Trgovci engros cene

Vsakovrstna ročna dela

vzamem v komisijsko razprodajo v moji filijalki na Bledu. Naročila je poslati na »ATELJE ROČNIH DEL«

Nika Zipser, Kranj (telefon 31)

Proda se

žensko kolo in gramofon

s dobro ohranjenimi ploščami pri Helclnu v Sp. Hudinji št. 49. 789

Radi opustitve trgovine mešanega blaga v Celju, Glavni trg 9, prodam

vso zalogo od različnega kratkega blaga, čipke, vezanine, pletenine, ročna dela, konec, bombaž, šopke, vence i. t. d. po zelo znižani ceni in sicer:

od 2. junija do 29. junija t. l.

Prodam tudi po ugodni ceni trgovsko opremo in pudne brez predalov, 200 belih različnih kartonov (Lagerkartone), veliko zrcalo 155x80 cm v 2½ metra visokem okvirju, 1 nikelnasto opremo za eno veliko izložno okno, 3 steklene omare za wg. opravo itd.

Celje, 2. junija 1924.

3—2

Anton Kocuvan.

LASTNI DOM

registrovana kreditna in stavb. zadruga z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge tudi od nečlanov in jih obrestuje po 8% osem od sto — proti odpovedi po 10% — od sto — na leto.

Pisarna: CELJE, Prešernova ul. 151.

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

(pri Belem volu)

se je preselila 1. junija 1924

v svojo hišo na Cankarjevi ulici št. 4

poleg davkarije

Vse cenjene stranke prosimo torej, da nas od 1. junija 1924 obiskujejo v naših novih uradnih prostorih Cankarjeva ul. št. 4 pritlično.

Pupilarnovaren in javnokoristen denarni zavod celjskega mesta

Mestna hranilnica celjska

Ustanovljena leta 1864. — Pod trajnim državnim nadzorstvom.

V lastni palači pri kolodvoru.

Vsi hranilnični posli se izvršujejo najkulantneje, hitro in točno. Ugodno obrestovanje. Pojasnila in nasveti brezplačno.

Vrednost rezervnih zakladov nad Kron 25,000.000—.

Za hranilne vloge jamči mesto Celje s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.